

QVÆSTIO MEDICA

QVODLIBETARIIS DISPUTATIONIBVS

MANE DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM,

DIE IOVIS XV. NOVEMBRIS,

M. CLAVDIO SEGVIN, Doctore Medico, Moderatore.

738

An Elephantiasis hydrargyresis?

INTER morbos contagiosos, quorum communis est materia, Elephantiasis primas tenet. Rectè describitur corporis totius affectus calidus siccus, chronicus, typo nullo distinctus, contagæ (non veneno) formidabilis, interiora viscera cutemque multis atrabilarijs exuberationibus infestans. Huius vna est essentia, sed varijs distincta ordinibus: alia ab adulto humore melancholico sanguini permixto, sub rubicunda, mitior, tardioresque obtinens motus: alia à bile flava in atrâ vi caloris coarsâ, ferocior & promptè totum corpus varijs vlcerebus foedans: tertia quæ circumfertur sub albida à pituita falsa admixtione est: hinc *τὴν λευκὴν* principium, quæ non *τὴν γὰρ τῇ φθορᾷ* sed *τῇ φθορᾷ* succedit. Cum cutaneo affectu, qui à Græcis *λεῖψα* dictus est, non confundas; & loco & specie distinguatur. Amborum quidem ad inticem, sed longè dispar sit mutatio: huius in illam perniciofa, illius in hanc salutaris. Varijs modis oriri solet, alijs nativa est maligna labe à parentis hæreditario iure deuoluta, aut fluentibus mensibus factâ conceptione; alijs à propriâ intemperie, victus ratione, hæmorrhoidum, menstruorum aut alicuius confectæ euacuationis suppressione accidit; alios contagione (cuius duplex est solum modus) adoriatur.

T omnibus temporibus, ita omni cælo, ætate, sexu (nisi priuatarum partium affectus sint) omnes morbi oriuntur: quidam tamen quibusdam & frequentiores sunt & magis exacerbantur. Non æqualiter ubique grassatur Elephantiasis; in Germaniâ, Scythiâ, Myfiâ vix olim nota, plurimum fuit in Ægypto. An propter aquas Nilî non asientior, cum dulcissimæ sint, tenuissimæ, cæterisque præferendæ, imò & Pescennio iudice vino non postponendæ. Calidiores cæli statum, caprinam suillamque carnem, lentium esum, prauam victus rationem maiori iure accusaris. In Italiâ Asclepiadis temporibus noua statim res inusta est. In nostrâ Galliâ patrum memoriâ frequens, iam videtur exulare. Vnde hæc tam infausta morborum peregrinatio? Eadem nobis quæ patribus ratio victus. Infotentem aëstorum & æris constitutionem reor, à quibus innumera morborum seminaria in hisce inferioribus excitantur. Pueros rariùs infestat quàm seniores, viros quàm mulieres faciliùs prehendit. Scortum infectum non impune homo subegerit, cum infecto mulier minore periculo congeditur. Vt caluitici & podagra, sic & eius morbi immunes Eunuchi, neque minus est eorum aduersus hunc priuilegium, quàm quod aduersus Syriæ pestilentem lacum fuisse perhibetur.

VEM semel occupauit, haud faciliè dimittit. Non ampullarum quæ sub pedibus dicuntur reperiri præcisione, aut *ὀφθαλμοῖς* sanatur. Vana semper est quæ promittitur curatio, si confirmata sit. Tunc corpus emacrescit, emicant tubercula, tota cutis inæqualiter crassa, tenuis, dura molliorque, quasi squamis quibusdam exasperatur, os, suræ, pedes intumescunt, *οὐδὲν αὖ πρὸς τὴν γὰρ πᾶσιν καὶ ἀντιφύσιν* *καὶ ἄλλοις* *πολλοὶ*, summâ siccitate extrema dehiscunt, decidunt, vox raucescit, foetet anhelitus, sensus tactus perit, manente tamen, sed difficili motu, extractus sanguis arenosus conspicitur, totum denique corpus foedis vlcerebus excavatur. At eius cum nondum digiti in manibus pedibusque sub tumor conduntur, quem nulla infestauit exulceratio, sola facies paulò ingratior, rotundi oculi, exanthemata nigra in cute efflorescentia, inextinguibilis coeundi libido, *οὐκ ἐλατύνει* tunc dicunt, curationem aggredere. Cælum mutare expedit, cuius sola benignitate absque vllis remedijs venereus morbus Elephantiasis cognatus persanatur. Vt in hydropæ abdomen, ita hic venam *ἀντιφύσιν* *τῶν ποδῶν*, hæmorrhoidas ciere saluberrimum est, dehinc purgantibus maximè veraturo nigro, theriaca & vipera rum esu vii, dixta tenui noxiarum humorum prouentus inhibeatur. Vinum atram bilem agit in *ὀφθαλμοῖς* nisi viperis medicatum fuerit. Quis Elephantiasis credat suum carnes fieri suauiores? Nec leporibus, nec vtelis columbis vesci tutum, quibus non insolens hic affectus. Si ferant vires vtendum est excitatione, præcipuè cursu, sudor primum labore ipsius corporis, deinde etiam siccis sudationibus euocandus, frictio adhibenda; si vsquam, hic maximè exopiarit *σπέρματος συντήρησις*. An prodest ex humano sanguine balneum? crudele, inutile, imparabile. A nari potabilis vel crystalli minerialis vsus? impossorum hæc sunt ludibria & irritamenta morborum.

YDRARGYRVS omne tulit punctum. Vis calorem siccitatēque temperare, viscidos crassosque humores incidere, corruptos purgare? vnus his omnibus scopis sufficit. Neque mirum, quod in compositis medicamentis feliciter ars exequitur, id in simplicibus efficit natura omni arte superior. Si rhu succum melli admiscueris non abstergendi modo & adstringendi, sed & solvendi ventrem atque euacuandi facultatibus præditum medicamentum effeceris. Natura quoque in simplicibus plerisque diuersas, atque etiam contrarias qualitates coniunxit. Calefacit & refrigerat acetum, aluum ciet brassicæ, betæ, lenticulæ fucci, gallorum veterum ius, quorum earo substantiæque eundem sistent. A diuersis ex quibus componuntur substantijs multiplices & contrarij effectus sunt repetendi. Quis non credat facultate præterea *ἀπὸ τῶν* Hydrargyri noxios humores, prout naturæ fertur impetus, per os, aluum, vesicam aut alium naturæ consentaneum locum excutere? Apagæ martiarios istos Philosophos, quorum (scholæ nihil præter sensibiles qualitates circumsonant. Quibus fideritis lapis ferum trahit, ad polum conuertitur? quibus bilem ducit rhabarbarum? agaricus pituitam? senna melancholicum succum? quibus externis etiam corporis partibus appositæ cantharides vesicam lædunt? vnde Cephalicorum & Cardiacorum virtus? venenorum alexiteria? rerum omnium *συμπάθεια* vel *ἀντιπάθεια*? profecto temperatos animos hæc latent, illudunt curiosis.

XTREMIS morbis extrema exquisitè remedia optima sunt. In Elephantiasis cum impensè feruida addit intemperies, crassus & malignus humor per singulas corporis partes diffundatur, remedium queritur frigidum & humidum ad emendandam intemperiem, tenuium partium mobilēque ad *τύπος* conciliandam, humorēque attenuandos, purgans & euacuans ad eisdem expellendos. Neque alibi quàm in hydrargyro oppositas facultates tam appositè natura conciliauit: Frigidus adeo est & humidus, vt quicquid sepiùs fuerint inuncti etiam si multâ scarant caco-chymia, vix febre corripiantur, quibus qualitatibus cæbro, neruis, thoraci bellum indixit: Tantâ pollet partium tenuitate vt quasilibet, *ἑσθλοῦς* durōsque tumores dissoluat & liquet. Purgandi facultate sic excellit, vt solo pedum illitu *πυλιν* prouocet. Verùm quemadmodum validiora omnia, nisi prudenter vsurpentur, graues noxas inferunt; ita si intus assumitur sine discrimine hydrargyrus; tenuitate & mobilitate suâ cor peret fontēque natui caloris frigiditate & malignitate insitâ extinguit. Præstat igitur eo corpus illinere, non solo quidem & puro, sed conuenientibus medicamentis, vt Mithridatio, Theriaca, succo limonum, &c. contemptato. Vt post balneum absterso corpore commodus est, pro vitibus ægri, morbi contumaciā rependendus: Nec parciore aut nimius, sed medicris esse debet. Vbi omnia naturæ arcana excutieris quod Elephantiacorum acriorem calorem oculus & securus demulceat, viscidos humores incidat, caco-chymiam purget, causas omnes mali rescindat, symptomata discutiat, nihil inuenies.

Ergo Elephantiasis hydrargyresis. 184.

Proponebat Lutetiæ IACOBVS REGNAVLTV Parisinus, A. R. S. H. M. DC. XXIX.

DOMINI DOCTORES DISPUTATVRI.

M. Urbanus Bodincan.
M. Antonius Suar.
M. Remigius Leusque.

M. Guillelmus du Pré.
M. Philibertus Morisier.
M. Iacobus Cornu.

M. Claudius Charles, M. & P. R.
M. Quirinus le Vignon.
M. Dionysius Guerin.

